

ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΤΠΕ ΣΤΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΠΡΑΞΗ
(ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ Β ΕΠΙΠΕΔΟΥ Τ.Π.Ε.)

Άξονες περιγραφής σεναρίου για το θέμα ελεύθερης ανάπτυξης

Συστάδα Β2.1: Φιλολογικά

Ιανουάριος 2022

Το σενάριο είναι κατά βάση ένα σχέδιο μαθήματος, αυτό που πάντα έχει στο μυαλό του ο/η εκπαιδευτικός πριν μπει στην τάξη να διδάξει. Τα σενάρια δεν είναι μια ουδέτερη διαδικασία. Ο/η εκπαιδευτικός πρέπει να έχει υπόψη του/της ότι καταθέτοντας μια πρόταση, προσανατολίζει προς συγκεκριμένη κατεύθυνση τη διδασκαλία του/της και ότι αυτό αποτυπώνεται ούτως ή άλλως στο σενάριο που γράφει ή στο μάθημα που κάνει. Καλό είναι επομένως αυτό να γίνεται συνειδητά.

Κατά την υποβολή αίτησης συμμετοχής στις εξετάσεις πιστοποίησης, οι εκπαιδευτικοί θα επιλέξουν μία από τις ακόλουθες θεματικές περιοχές για το σενάριο που θα τους ανατεθεί προς ανάπτυξη στις εξετάσεις:

1. **Θεματική περιοχή 1:** Γλώσσα, Λογοτεχνία
2. **Θεματική περιοχή 2:** Ιστορία, Αρχαία ελληνικά (από το πρωτότυπο/ από μετάφραση)
3. **Θεματική περιοχή 3:** Θρησκευτικά

Δίνεται στη συνέχεια ένα ενδεικτικό πλαίσιο που θα μπορούσε να κατευθύνει τη γραφή ενός σεναρίου. **Πρόκειται για συντομευμένη εκδοχή της δομής σεναρίου που περιλαμβάνεται στην έκδοση του επιμορφωτικού υλικού:** στη συγκεκριμένη εκδοχή του δεν απαιτείται η καταγραφή περίληψης του σεναρίου καθώς και η ρητή ανάλυση του θεωρητικού πλαισίου κατά την λεπτομερή παρουσίαση του σεναρίου (το θεωρητικό πλαίσιο ωστόσο προκύπτει έμμεσα από τις διδακτικές επιλογές του συντάκτη του σεναρίου). Δεν ζητούνται επίσης εναλλακτικές εκδοχές υλοποίησης του σεναρίου ή και κριτική αποτίμησή του.

Πλαίσιο Ελεύθερου Θέματος

1. Ταυτότητα του σεναρίου

Γράψτε έναν **τίτλο** για το σενάριο, προσδιορίστε αν επιχειρείτε τη διδασκαλία μιας επιμέρους ενότητας του εγχειριδίου ή αν σχεδιάζετε μια διαθεματική εργασία (**εμπλεκόμενες γνωστικές περιοχές**), σημειώστε τη χρονική **διάρκεια** που απαιτείται και τις **προϋποθέσεις υλοποίησης** για δάσκαλο και μαθητή.

Ο τίτλος ενδέχεται να δίνεται στην εκφώνηση (βλ. και παράδειγμα). Σε περίπτωση κατά την οποία προτείνετε κάποιο διαθεματικό σενάριο, είναι καλό να αναφέρετε ποια γνωστικά αντικείμενα ή γνωστικές περιοχές εμπλέκονται κατά τη διεξαγωγή του σεναρίου.

2. Στόχοι-σκεπτικό

Περιγράψτε τους στόχους του σεναρίου σας.

3. Λεπτομερής παρουσίαση της πρότασης

Παρουσιάστε το **πρόβλημα-θέμα** που θα διερευνηθεί στην πρότασή σας, τον τρόπο **σύνδεσής** της **με τα ισχύοντα** στο σχολείο και κατόπιν περιγράψτε αναλυτικά τις προτεινόμενες **διδακτικές πρακτικές** (αναλυτική περιγραφή βήμα-βήμα της **διδακτικής πορείας** και της **μεθοδολογίας**, τι αναμένεται να κάνουν τα παιδιά και κυρίως **πώς** θα προκύψει μάθηση, ποιοι **μαθησιακοί πόροι** (π.χ. βιβλίο, ψηφιακά περιβάλλοντα, άλλο υποστηρικτικό υλικό κλπ.)¹ αξιοποιούνται και **πώς**, με έμφαση στο είδος και στον τρόπο χρήσης των ψηφιακών μέσων).

4. Φύλλο/α Εργασίας

Περιγράψτε το φύλλο ή τα φύλλα εργασίας που θα δώσετε στους μαθητές σας.

Λάβετε υπόψη σας ότι αυτό το μέσο (το φύλλο εργασίας) θα έχουν στη διάθεσή τους μόνο οι μαθητές και επομένως θα τους καθοδηγεί στο τι θα κάνουν. Η καθοδήγηση μπορεί να είναι πολύ στενή ή πολύ πιο χαλαρή, ανάλογα με τους στόχους που έχετε θέσει. Σε περίπτωση π.χ. που στόχος σας είναι η καλλιέργεια της πρωτοβουλίας, της συνεργατικότητας κλπ. των παιδιών δεν μπορείτε να δώσετε ένα φύλλο εργασίας με αυστηρή καθοδήγηση.

Ενδεικτικό παράδειγμα ελεύθερου θέματος

Το σχολικό εγχειρίδιο της Γ' Γυμνασίου (ενότητα 2η, σ. 44) προτείνει την παρακάτω διαθεματική εργασία για την επαφή των μαθητών με το ζήτημα της ιστορίας της ελληνικής γλώσσας.

¹ Εδώ καταγράφεται κάθε ψηφιακό περιβάλλον που μπορεί να αξιοποιηθεί στη διδασκαλία, κλειστό, ανοιχτό (π.χ. σώματα κειμένων) ή γενικής χρήσης (π.χ. Προγράμματα Επεξεργασίας Κειμένου, διαδίκτυο κλπ.). Καλό είναι να αιτιολογήσετε γιατί επιλέγετε το συγκεκριμένο λογισμικό ή περιβάλλον. Ενδέχεται το είδος του περιβάλλοντος που θα χρησιμοποιηθεί να δίνεται στην εκφώνηση. Στην περίπτωση αυτή καλό είναι να αναδείξετε την προστιθέμενη μαθησιακή αξία του συγκεκριμένου περιβάλλοντος, κάτι που μπορεί να γίνει σε πολλά σημεία του σεναρίου (στους στόχους, στην περιγραφή κλπ.) και όχι μόνον εδώ.

Διαθεματική εργασία

Γνωρίζετε την ιστορία της ελληνικής γλώσσας; • Με ποιες μορφές συναντάμε την ελληνική γλώσσα στα γραπτά κείμενα;

- Χωριστείτε σε ομάδες.
- ▶ Μια ομάδα να διερευνήσει την ιστορία της ελληνικής γλώσσας και να φτιάξει έναν χρονολογικό πίνακα με τις περιόδους της.
- ▶ Η δεύτερη ομάδα να βρει μικρά κείμενα αντιπροσωπευτικά από τον 8ο αιώνα π.Χ. ως τον 10ο αιώνα μ.Χ.
- ▶ Η τρίτη ομάδα να βρει κείμενα αντιπροσωπευτικά από τον 11ο ως τον 20ό αιώνα μ.Χ.
- ▶ Η τέταρτη ομάδα να κάνει συγκρίσεις ανάμεσα στα κείμενα των διάφορων περιόδων. • Τι έχει αλλάξει και τι έχει παραμείνει ίδιο σήμερα;
- Συνθέστε σε μια αφίσα τον χρονολογικό πίνακα, τα κείμενα ανά περίοδο και τις βασικές παρατηρήσεις σας και αναρτήστε τη στην τάξη σας.

Αντλώντας ιδέες από τις παραπάνω δραστηριότητες, αναπτύξτε ένα σενάριο με την αξιοποίηση των ΤΠΕ, επιλέγοντας εκείνο ή εκείνα τα ψηφιακά περιβάλλοντα και μέσα που θεωρείτε κατάλληλο/α για τη δημιουργία μαθησιακού περιβάλλοντος που θα εμπλέξει τους μαθητές σε ερευνητικού τύπου διαδικασίες, σε δημιουργική μάθηση και στην παραγωγή λόγου (προφορικού, γραπτού ή πολυτροπικού). Μπορείτε να τροποποιήσετε ή να επεκτείνετε τις παραπάνω δραστηριότητες που προτείνονται από το σχολικό εγχειρίδιο, καθορίζοντας ανάλογα και τον χρονισμό του σεναρίου σας. Στο σενάριό σας να είναι εμφανές ποιες από τις προτάσεις του σχολικού βιβλίου τροποποιούνται, γιατί συμβαίνει αυτό και πώς αξιοποιούνται οι ΤΠΕ προς αυτή την κατεύθυνση.